

Etikkrådet er i sving

Det nye Etikkrådet for farmasøyter er mindre og mer fleksibelt. Og veldig kompetent.

TEKST:

Monica Bjermeland

Fire knallsterke cand.pharm.er har tatt på seg ansvaret for å veilede andre farmasøyter i etiske dilemma.

WABØ TILBAKE SOM LEDER

Den nye lederen heter Inger Wabø og er en gammel travet i farmasøyetikk. Hun har videreutdanning i helsefaglig etikk fra Universitetet i Oslo og ledet det gamle Etikkrådet fra 2003 til 2006. Til daglig er hun apoteker ved Vitusapotek Stokke.

— Jeg håper det nye rådet vil bidra til at farmasøyter blir mer opptatt av yrkesetiske problemstillinger, og at de får et bevisst forhold til de etiske retningslinjene, sier hun.

Wabø representerer Norges Farmaceutiske Forening (NFF) i det nye Etikkrådet. De andre medlemmene er Karen Marie Ulshagen, direktør ved Farmasøytisk institutt, som representerer Norsk Farmasøytisk Selskap (NFS), Marianne Lønmo, manager clinical development, Biotec Pharmacon, som representerer Foreningen av industriansatte farmasøyter i Norge (FIFN) og Jan Egil Røe, apoteker ved Lovisenberg Sykehusapotek, som representerer Norske Sykehusfarmasøytiske Forening (NSF). Inger Wabø skal fungere som beredskapsleder og har hovedansvaret for oppfølgingen av eventuelle hastesaker som måtte dukke opp.

Firkløveret har for øvrig med seg Rønnaug Larsen, daglig leder i NFS, som sekretær og organisator og Knut Ruyter, direktør for Regional etisk komité, som ekstern profesjonell yrkesetiker. Sistnevnte blir leid inn per sak og skal være en støtte i saker av større kaliber og mer prinsipiell karakter.

— Vi ville gjerne tilføre rådet en som kunne se bransjen utenfra, men som samtidig kunne etikk. Det tror jeg vil hjelpe oss å skille ut etikken i en del saker og å stille de riktige spørsmålene, sier Rønnaug Larsen.

UVANLIG MED UTENFORBLIKK

Og med det valget har farmasøytene gjort noe helt uvanlig:

— Det er slett ikke vanlig å be noen eksterne om hjelp. Et etikkråd skal jo først og fremst være et egenreguleringsorgan, påpeker Knut Ruyter.

— Men jeg synes det er veldig positivt! legger han til.

— Selv om jeg har en del erfaring med etiske spørsmål knyttet til helsetjenester og medisinsk forskning, vil jeg kunne gi et utenforblikk, og det tror jeg kan være nyttig. En virksomhet eller profesjon blir gjerne vant til å se ting på visse måter. Som utenforstående kan jeg vurdere

situasjoner med nye øyne. Av og til vil jeg nok være kritisk, andre ganger bekrefte, spør han.

— *Hvorfor er etikkråd viktige?*

— Enhver profesjon bør regulere sin egen virksomhet på et moralsk grunnlag. Ellers vil noen andre gjøre det, og det er ikke sikkert de er kompetente til det, ifølge Ruyter.

— *Hvorfor vekker dere rådet til live igjen, Larsen?*

— Fordi jeg er redd etikken vil komme til å forsvinne dersom farmasøyter ikke har et sted å sende etiske problemstillinger til.

— Men rådet skal fungere som en beredskapsgruppe, ikke som en vaktbikkje, minner hun om.

— Det er flott at farmasøytene nå har et slikt kontaktpunkt igjen, og samtidig fornuftig at de velger å ikke lenger være oppsøkende, bifaller Knut Ruyter.

DIALOG MED ARBEIDSGIVERNE

Apotekforeningen står utenfor rådet, noe både de selv og det nye Etikkrådet er fornøyde med.

— Vi ønsket ikke å dra arbeidsgiver inn i dette arbeidet, så de fikk ikke en invitasjon en gang. Apotekforeningen jobber med bransjestandard, mens vi skal være opptatt av all farmasøytisk aktivitet. Men jeg håper og tror på en dialog, uttaler Larsen.

— Apotekforeningen valgte å gå ut av Etikkrådet i 2007 som en følge av den nye eierskapsstrukturen i apotekmarkedet, men vi mener fortsatt at yrkesetikk i apotek er et viktig tema, understreker Kai Finsnes, administrerende direktør i Apotekforeningen.

Han mener også at yrkesetikken primært bør utvikles og vedlikeholdes av dem som utøver yrket og deres organisasjoner.

— Apotekforeningen ønsker imidlertid fortsatt, på vegne av apotekerne, å spille en aktiv rolle i etikkdebatten. Derfor vil vi gå i dialog med det nye Etikkrådet om hvordan denne rollen best kan ivaretas, sier Finsnes.

Det nye Etikkrådet, fra v.: Jan Egil Røe (NSF), Marianne Lønmo (FIFN), Karen Marie Ulshagen (NFS) og leder Inger Wabø (NFF). Foto: Rønnaug Larsen